

УДК 81'373.613

Надточій Юлія Миколаївна

старший викладач кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Надточій Юлія Николаевна

старший преподаватель кафедры теории,

практики и перевода немецкого языка

Национальный технический университет Украины

«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»

Nadtochii Yuliia

Senior Lecturer

National Technical University of Ukraine

"Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

Надточій Катерина Андріївна

студентка кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Надточій Екатерина Андреевна

студентка кафедры теории, практики и перевода английского языка

Национального технического университета Украины

«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»

Nadtochii Katerina

Student of the

National Technical University of Ukraine

"Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

ПРАГМАТИЧНА ЗНАЧИМІСТЬ ПОЛІТИЧНОГО ТЕКСТУ
ПРАГМАТИЧЕСКАЯ ЗНАЧИМОСТЬ ПОЛИТИЧЕСКОГО ТЕКСТА
PRAGMATICAL MEANS OF POLITICAL TEXTS

Анотація. Стаття присвячена дослідженню лексичних засобів створення експресивності мовлення в текстах публіцистичного стилю. На сучасному етапі розвитку мовознавства підвищена увага приділяється проблемам взаємодії мови та свідомості людини. Центральною категорією, яка виражає у лінгвістиці взаємозв'язок між мовою та мовленням, є категорія суб'єкта у всій сукупності своїх семантичних, синтаксичних, логічних і комунікативних параметрів. Дана стаття присвячена дослідженню англо-американських запозичень-термінів сучасної німецької мови, а також дослідженню особливостей їх функціонування в мові та проблем, які вони створюють при перекладі. Ключові слова і слова-гасла зв'язані між собою, є найважливішими елементами і типологічною особливістю будь-якої ПП. Можна зробити висновок про їхню ведучу роль у впливі на адресата завдяки їхнім особливостям: по-перше. Завдяки стислості, простоті, і в той же час певній семантичній нечіткості, що дає можливість вживати ці слова так часто в різноманітних ситуаціях і контекстах, а також їхній емоційній зарядженості й оцінній поляризації, що сприяє розмежуванню груп «свої/чужі». Слова-гасла і ключові слова повинні якнайшвидше викликати в адресата очікувану реакцію – асоціацію. Успіх виступу політика пов'язаний із простотою у вираженні складного, чому в чималому ступені сприяє вжиток ключових слів і слів-гасел. Ключові-слова можна розділити на групи: «загальні», «програмні», «вузькотематичні».

Ключові слова: політичний дискурс, промова, оратор, самопрезентація, стилістичні фігури.

Аннотация. В статье рассмотрены экспрессивные просодические средства в реализации прагматического аспекта текста. На современном этапе развития языкознания особое внимание уделяется проблемам взаимодействия речи и человека. Центральная категория, которая выражает в лингвистике взаимосвязь между речью и языком, есть категория субъекта во всей совокупности своих семантических, синтаксических, логических и коммуникативных параметров. Данная статья посвящена исследованию англо-американских заимствований-терминов современного немецкого языка, а также исследованию особенностей их функционирования в языке, а также исследованию особенностей их функционирования в языке и проблем, которые они создают при переводе.

Ключевые слова: политический дискурс, речь, оратор, самопрезентация, стилистические фигуры.

Summary. The public philosophy and rhetoric. The evolution of communication. This article observes the Anglo-American loan words, the terms in the modern German language and scientific researches of their functioning and the problems by their translation. The social stratification of dictionary is the most important language and social phenomenon, no one society is homogeneous. This article considers one of main aspects of social stratification of dictionary it is a youth slang, basis of that are age-old differences between native speakers. This article focuses on definition Youth Slang, Lexical and grammatical peculiarities of it. Terminus is the lexical unit, it plays special functions. For analysis of termini are used semiotic/terminological methods. All components of structure must be studied. The study of terms, the formation of which is attributed as extra linguistic factors and structural-linguistic norms assumes the duties of the structural-semantic analysis of these unit. To research the content structure of the term important all the elements of this scheme. You should start with a consideration.

Key words: *political discussion, speech, speaker, presentation, stylistic.*

Сучасні дослідники визнають, що політична термінологія – це широкий шар лексики, який інтенсивно розвивається та активно взаємодіє з іншими шарами лексики, насамперед – суспільно-політичної, економічної, загальнонавчальної, а також запозиченої. **Метою** даної статті є визначення лінгвістичних засобів реалізації експресивності та впливу на аудиторію ораторської мови. Поставлена мета визначає **наступні завдання:**

- визначення категорії експресивності;
- визначення особливості ораторської мови;
- визначення лексичних та граматичних засобів створення експресивності у політичних промовах.

Об'єктом дослідження є сукупність мовних та мовленнєвих засобів у політичних промовах федеральних канцлерів Федеративної Республіки Німеччини повоєнного періоду.

Предметом аналізу є стратегії й тактики промовця та особливості їх реалізації на лексичному, синтаксичному і текстовому рівні політичних виступів федеральних канцлерів ФРН.

Прагматичним аспектом зафіксованого виступу, обмеженого політичною сферою реалізації комунікативної дії, вважається експліцитна та імпліцитна вербальна репрезентація промовця в тексті за допомогою альтернативного вибору мовних засобів на кожному рівні системи мови.

Мається на увазі сукупність мовних одиниць-репрезентантів мовця лексичного та синтаксичного рівнів, тобто іменників, займенників, пасивних чи безособових конструкцій зокрема. Специфічні дискурсивні практики використання корелятивів позамовного суб'єкта мають свої закони функціонування в політичному тексті, як, наприклад, певна частота або комбінаторика мовних засобів, чи використання стилістично – забарвлених лексичних одиниць, запозичень. Чинне місце в даних закономірностях

вживання одиниць – репрезентантів займає використання англо-американізмів. Однак, їх вживання в політичному тексті має свою комунікативну ціль.

Кожен політичний текст комунікативний, він містить певне повідомлення, яке передається від адресанта до реципієнта, певну інформацію, яка повинна бути вилучена з повідомлення реципієнтом і бути зрозуміла йому. Сприймаючи отриману інформацію, реципієнт тим самим вступає в певні особистісні відносини до тексту, так звані прагматичні відносини. Такі відносини можуть мати різний характер. Вони мають переважно інтелектуальний характер, коли політичний текст служить для реципієнта лише джерелом відомостей про якісь факти та події, які його особисто не стосуються і не являють для нього великого інтересу. У той же час отримана інформація може мати на реципієнта і більш глибокий вплив. Вона може апелювати до його почуттів, викликати певну емоційну реакцію, спонукати до якихось дій. Здатність політичного тексту виробляти подібний комунікативний ефект, викликати у рецептора прагматичні відносини до адресанта, інакше кажучи, здійснювати прагматичний вплив на одержувача інформації, називається прагматичним аспектом або прагматичним потенціалом політичного тексту.

Політичний дискурс у вузькому смислі формується завдяки сукупності результатів вербалізованої політичної діяльності, інакше кажучи, зафіксованих політичних виступів знаково-символічного або незнакового (перформативного) характеру. На сучасному етапі розвитку лінгвістики політичний виступ виділяється в окремий тип тексту. Наприклад, М. О. Діденко визначає політичний виступ, як «завершений, специфічно структурований текст, який має ряд інваріантних характеристик, що виділяють його з інших типів текстів». Спроби класифікації політичних текстів у сучасній лінгвістиці ґрунтуються насамперед на теоретичних засадах типології тексту та функціональної прагматики в

західноєвропейському дусі. На сьогоднішній день існують дослідження, в яких проаналізовано лексико-семантичні, морфолого-синтаксичні, структурно-композиційні, комунікативні характеристики політичного виступу на предмет виявлення його інтегральних та диференціальних ознак як типу тексту.

Проблему виділення типів політичного виступу можна вирішити за допомогою комплексного підходу до аналізу політичних текстів, а саме – поєднавши поняття текстового зразка / фрейму, що є необхідним для створення або інтерпретації комунікативного акту, з прагматичними факторами його реалізації, як-то: адресант, адресат, позамовна дискурсивна ситуація тощо. Наприклад, з погляду зразка побудови політичного виступу важливу роль відіграє зміст та послідовність сюжетних блоків: звернення/вступ, основна частина, де розвивається аргументація для досягнення політичної цілі, та заключна частина з підведенням підсумків промови. Друге місце посідають мовні засоби – «сигнали» лексичного, морфологічного і синтаксичного рівнів, а також усталені мовленнєві зразки, використання яких є типовим для кожного сюжетного блоку

Типологія політичного виступу більшою мірою обумовлюється прагматичними чинниками його створення, які реалізуються у нерозривному зв'язку з елементами текстової структури. За прагматичним принципом місця реалізації промови західні дослідники виділяють наступні підтипи політичного виступу: парламентський, партійний, передвиборний, привітальний, святковий, який, в свою чергу, розмежовується на пам'ятний та новорічний/різдвяний виступи. Класифікацію політичного виступу слід здійснити на підставі таблиці, запропонованої А. Буркхардом. Користуючись типологічним розподілом політичної комунікації на три площини значень, а також враховуючи її інфернальну (функціональну) та екстернальну (громадську) спрямованість, можна виявити відповідні текстові жанри і еквіваленти критеріїв офіційності, громадськості,

аполітичності. Згідно з моделлю різновидів вербальної реалізації політичних питань, мова політиків розташовується поруч із мовою в політиці, тобто функціональним «внутрішнім» засобом спілкування між політиками та службовцями державних установ, закладів, громадських організацій. Проміжну ланку між професійними носіями політичного дискурсу та громадянами, які обговорюють політичні питання у приватному порядку, утворює аналітична мова засобів масової інформації, що в умовах, що в умовах сучасного розвитку суспільства безпосередньо пов'язується з суспільством.

Висновок. На сьогоднішній день найбільш дослідженими є засоби варіативної інтерпретації дійсності лексичного рівня. В межах аналізу німецького політичного дискурсу особлива увага приділялася значущому варіюванню, зокрема стилістично-забарвленої лексики, а також термінів-ідеологем, що використовуються опозиційними політичними блоками або системами [1, с. 69]. Причому предметом дослідження найчастіше стають семантичні й аксіологічні зміни в плані змісту логічного суб'єкта, викликані варіюванням його плану вираження в певному контексті.

Література

1. Діденко М. О. Психологія політичного дискурсу. – К., 2003. – 218 с.
2. Klein, I. Die Werke der Sprache: Für ein neues Verhältnis zwischen Literaturwissenschaft und Linguistik, 150, 6-32.
3. Dieckmann W.: Sprache in der Politik. Einführung in die Pragmatik und Semantik der politischen Sprache. – Heidelberg, Carl Winter Universitätsverlag. – S. 217-286.
4. Grünert H. Sprache und Politik: Untersuchungen zum Sprachgebrauch der Paulskirche. Berlin; New –York, 1994. – S. 308.